

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 309/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Gabrielom Szabóom, advokátom, Kostolné námestie 32, Kolárovo, proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 15 C 261/2015-70 z 21. marca 2017, uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 15 C 261/2015-125 z 8. augusta 2018, uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 24 Co 312/2018-196 z 27. novembra 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 83/2020 z 21. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 261/2015-70 z 21. marca 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), uznesením okresného súdu č. k. 15 C 261/2015-125 z 8. augusta 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24 Co 312/2018-196 z 27. novembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Cdo 83/2020 z 21. októbra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Vo svojej ústavnej sťažnosti navrhuje napadnutý rozsudok okresného súdu, napadnuté uznesenie okresného súdu, napadnuté uznesenie krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a uložiť najvyššiemu súdu povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania pred ústavným súdom a alternatívne navrhuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a uložiť najvyššiemu súdu povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalovaným v civilnom sporovom konaní na okresnom súde vedenom pod sp. zn. 15 C 261/2015, predmetom ktorého bol nárok žalobcu na zaplatenie 50 814,11 eur s príslušenstvom. Okresný súd napadnutým rozsudkom okresného súdu rozhodol, že sťažovateľ je povinný žalobcovi zaplatiť 50 814,11 eur s príslušenstvom. Sťažovateľ sa návrhom na zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu domáhal jeho zrušenia a spolu s týmto návrhom podal aj návrh na odpustenie zmeškanej lehoty na podanie sťažnosti a sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 C 261/2015 z 5. júna 2017, o čom bolo napadnutým uznesením okresného súdu rozhodnuté tak, že okresný súd návrhy sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením krajského súdu tak, že krajský súd potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu a odmietol odvolanie sťažovateľa. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol z dôvodu oneskoreného podania.

3. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolanie sťažovateľa bolo podané 24. apríla 2020. V napadnutom uznesení najvyššieho súdu dospel najvyšší súd k záveru, že lehota na podanie dovolania sťažovateľa je lehotou ustanovenou zákonom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom, na ktorú sa vzťahuje § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o niektorých mimoriadnych opatreniach“), podľa ktorého pre tieto lehoty platí len § 1 písm. a) zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach o neuplynutí lehôt odo dňa účinnosti zákona o mimoriadnych opatreniach, t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020. Za oneskorene podané dovolanie považoval najvyšší súd dovolanie sťažovateľa preto, lebo lehota na podanie dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu uplynula v zmysle príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) 23. marca 2020, teda ešte pred 27. marcom 2020, a preto sa na lehotu na podanie dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nevzťahuje neuplynutie lehoty na podanie dovolania v čase od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ vidí porušenie svojho práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, práva možnosti konať pred súdom, práva na účinný opravný prostriedok a práva na rovnosť účastníkov konania v tom, že najvyšší súd ako dovolací súd nesprávne aplikoval na posúdenie dodržania lehoty na podanie dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu § 1 písm. a) zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach, pretože na posúdenie tejto otázky mal podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd aplikovať § 1 písm. b) zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach, ktorý, ak by aplikoval, tak by nedošlo k odmietnutiu dovolania sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako oneskorene podaného. Podľa sťažovateľa z § 2 ods. 1 zákona o mimoriadnych opatreniach, ako ani z dôvodovej správy k tomuto zákonu nevyplýva, že by sa na lehotu na podanie dovolania sťažovateľa, keďže je táto lehotou ustanovenou zákonom, mal vzťahovať len § 1 písm. a) zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach, a nie je preto možné v tejto otázke vychádzať z § 1 písm. b) zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach, ako to uvádza najvyšší súd

v napadnutom uznesení najvyššieho súdu. Podľa sťažovateľa nie je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu riadne odôvodnené a najvyšší súd v ňom svoje zistenia a závery neopiera o žiadnu právnu, resp. zákonnú skutočnosť. Sťažovateľ ďalej v svojej ústavnej sťažnosti uvádza skutočnosti a námietky, s ktorými sa podľa jeho názoru nezaoberal krajský súd ani okresný súd v rámci konania predchádzajúceho napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, čím došlo k porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta porušenie svojich práv napadnutým rozsudkom a napadnutým uznesením okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

6. Vzhľadom na špecifické okolnosti danej veci a obsah sťažovateľom vznesených námietok považuje ústavný súd za vhodné preskúmať najskôr napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a v ňom vyjadrené právne závery k včasnosti podania dovolania sťažovateľom, keďže od uvedeného sa odvíja aj právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ďalším častiam ústavnej sťažnosti.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu

7. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta predovšetkým záver najvyššieho súdu vyjadrený v napadnutom uznesení najvyššieho súdu, že na podanie dovolania sťažovateľa sa nevzťahuje neplynutie lehoty podľa § 1 písm. b) zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach.

8. Ústavný súd konštatuje, že právo na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého namietané porušenie predstavuje podstatu ústavnej sťažnosti, nie je absolútne a môže podliehať obmedzeniam založeným na rozumných dôvodoch (napr. rozsudok Veľkej komory vo veci Stanev proti Bulharsku zo 17. 1. 2012, sťažnosť č. 36760/06), pričom takéto obmedzenia nesmú obmedziť označené právo jednotlivca takým spôsobom alebo v takom rozsahu, že je zasiahnutá samotná podstata tohto práva (*ibid.*, tiež IV. ÚS 431/2018, I. ÚS 575/2020). Ústavný súd tiež poukazuje na svoju predchádzajúcu rozhodovaciu prax, v zmysle ktorej skutkové a právne závery všeobecných súdov môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by všeobecným súdom vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04). Vzhľadom na už uvedené je úlohou ústavného súdu v tomto konaní preto presvedčiť sa, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je založené na rozumných a ústavne konformných dôvodoch a či ním nedošlo k neprimeranému zásahu do samotnej podstaty práva sťažovateľa na prístup k súdu.

9. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd posudzoval, či sa na podanie dovolania sťažovateľa vzťahuje § 1 písm. a) zákona o mimoriadnych opatreniach, podľa ktorého „Lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú“, alebo

§ 1 písm. b) zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach, podľa ktorého „*Lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.*“. Najvyšší súd dospel v napadnutom uznesení najvyššieho súdu k záveru, že dovolanie je procesný úkon v konaní pred súdom a v prípade dovolania sťažovateľa preto interpretoval § 2 ods. 1 zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach, podľa ktorého „*Ustanovenie § 1 písm. a) platí rovnako aj pre lehoty ustanovené zákonom alebo určené súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom účastníkmi konania a stranami v konaní; v trestnom konaní to platí len o lehote na podanie opravného prostriedku pre obvineného, jeho obhajcu, poškodeného a zúčastnenú osobu.*“, tak, že na posúdenie dodržania lehoty na podanie dovolania sťažovateľa aplikoval § 1 písm. a) zákona o mimoriadnych opatreniach. Vzhľadom na to, že § 2 ods. 1 zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach vyslovene odkazuje na § 1 písm. a) zákona o mimoriadnych opatreniach, tak právny záver, ku ktorému v napadnutom uznesení najvyššieho súdu najvyšší súd dospel a ktorý napáda sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti, je ústavnoprávne akceptovateľný, pretože nepredstavuje právny záver, ktorý by zjavne nemal oporu v už citovanej právnej úprave.

10. Ústavný súd tiež konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu cituje relevantnú právnu úpravu (napr. bod 10 odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu), uvádza skutočnosti a skutkové zistenia, ktoré považuje najvyšší súd za relevantné, ako napr. dátum doručenia napadnutého uznesenia krajského súdu, dátum uplynutia lehoty na podanie dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, dátum podania dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, dátum účinnosti zákona o mimoriadnych opatreniach (bod 12 odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu), uvádza dôvody, pre ktoré dospel k záveru, že na podanie dovolania sťažovateľa sa vzťahuje § 1 písm. a) zákona o mimoriadnych opatreniach, a nie § 1 písm. b) zákona o mimoriadnych opatreniach (bod 13 odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

11. Vzhľadom na už uvedené je ústavný súd toho názoru, že preto právny záver najvyššieho súdu obsiahnutý v napadnutom uznesení najvyššieho súdu nevykazuje znaky ústavne neakceptovateľnej svojvôle či nedostatočného odôvodnenia, a preto napadnutým uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k neprimeranému zásahu do samotnej podstaty práva sťažovateľa na prístup k súdu ani k porušeniu ďalších práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru, ktoré sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti označil, avšak vo vzťahu k ich namietanému porušeniu neuviedol žiadnu relevantnú argumentáciu.

12. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom okresného súdu

13. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená

primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

14. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 6/04, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti a z jej príloh je nepochybné, že proti napadnutému rozsudku okresného súdu (tzv. rozsudku pre zmeškanie, pozn.) mal sťažovateľ možnosť podať odvolanie (výrok II o náhrade trov konania), resp. návrh na jeho zrušenie (výrok I o povinnosti sťažovateľa zaplatiť žalobcovi peňažnú sumu).

16. Sťažovateľ podal návrh na zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým uznesením okresného súdu, ktorého právomoc tak predchádzala právomoci ústavného súdu.

17. Z uvedeného dôvodu bolo túto časť ústavnej sťažnosti potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením okresného súdu

18. Aj vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti boli pri jej predbežnom prerokovaní zistené dôvody na jej odmietnutie.

19. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ mal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu v jeho výroku I (zamietnutie návrhu na zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu) dostupný opravný prostriedok vo forme podania odvolania na krajskom súde, ktoré aj podal.

20. Vo vzťahu k výroku II, ktorým okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty na podanie sťažnosti, nebolo možné podať odvolanie, o čom bol sťažovateľ v napadnutom uznesení okresného súdu aj poučený.

21. Napadnuté uznesenie okresného súdu bolo vydané 8. augusta 2018, a teda ústavná sťažnosť podaná ústavnému súdu 16. januára 2021 je v tejto časti (výrok II napadnutého uznesenia okresného súdu) už *prima facie* podaná oneskorene.

22. Túto časť ústavnej sťažnosti bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci a podľa § 56 ods. 2 písm. f) z dôvodu oneskoreného podania.

III.4. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením krajského súdu

23. Z okolností danej veci vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu mal sťažovateľ možnosť podať opravný prostriedok, a to dovolanie na najvyššom súde, v ktorého právomoci bolo preskúmanie sťažovateľom namietaných pochybení krajského súdu.

24. Námietky sťažovateľa smerujúce proti napadnutému uzneseniu krajského súdu bolo možné podradiť pod príslušné dovolacie dôvody podľa Civilného sporového poriadku. Sám sťažovateľ označil za takýto dôvod § 420 písm. f) CSP.

25. Ako už bolo uvedené (pozri časť III.1. tohto uznesenia), sťažovateľ mal možnosť podať proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktoré síce podal, avšak vlastným pričinením nesplnil podmienku jeho podania v zákonom ustanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP).

26. Sťažovateľ preto z pohľadu ústavného súdu reálne (prakticky) nevyčerpal jemu dostupný opravný prostriedok, ale o jeho vyčerpanie sa usiloval len čisto formálne. V právomoci najvyššieho súdu by v prípade podania dovolania v zákonom ustanovenej lehote bolo meritórne preskúmanie námietok sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, avšak z dôvodu, že sťažovateľ nepodal dovolanie v lehote ustanovenej zákonom, najvyšší súd takýto meritórny prieskum vôbec nemohol vykonať.

27. Sťažovateľ sa tak sám pripravil o možnosť preskúmania a posúdenia dôvodnosti jeho námietok, keď zmeškal lehotu na podanie dovolania.

28. Ústavný súd preto musel túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú (porov. IV. ÚS 82/2020).

29. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť sťažovateľa bola vo všetkých jej častiach pri predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2022

Miloš Maďar
predseda senátu